

Jak dlouhé jsou „věčné časy“?

23.6.2009 Naše rodina str. 19 Kultura

Lubor Falteisek

Záměrně poněkud provokativně zní název knihy Věčné časy. Toto sousloví jsme po léta slýchávali z oficiálních míst - a nikdo netušil, jak dlouho takové věčné časy mohou trvat. Nakonec zabraly čtyřicet let, a pro mnohé z nás to bohužel znamenalo většinu života...

Fotografiemi bohatě vybavenou publikaci vydal Respekt Publishing, jenž stojí za známým a opravdu „respektovaným“ časopisem, týdeníkem Respekt, a kdo by snad váhal, o co asi v této knize jde, tomu to vysvětlí její podtitul, který zní - Československé totalitní roky. Ve čtvercovém formátu kniha přináší krátké eseje o životě za minulého režimu z pera Jiřiny Šiklové, Václava Havla, Karla Hvizdaly, Jan Rumla a Martina C. Putny. Rok za rokem nás provází nedávnou minulostí devadesátistránková studie Kamila Činátla o totalitních letech, která tvoří páteř celé knihy. Končí rokem 1990 a text tu doplňují plakáty a dobové fotografie s reáliemi, jako je východoněmecký automobil Trabant či magnetofon Sonet duo, ale i symboly všedního života, jako jsou obaly od žvýkaček, titulní stránky novin, československé bankovky nebo dobové reklamy. Ve své studii - právě její obrazový doprovod je nejobjevnější částí knihy, protože přesvědčivě dokládá to, co slovy lze jen těžko zachytit - ovšem Činátl zvolil širší časový záběr, když začíná již rokem 1945, kdy se o totalitě jistě mluvit nedalo. Proti sociologické sondě, kterou de facto jeho text je, jsou naopak eseje osobnější i hlubší reflexí oné doby.

Nelze samozřejmě takový díl historie popsat objektivně v jediné knize. Ta je ostatně určena spíš lidem mladší generace, kteří se nemohou opřít o svou paměť, a když narazí na některé jevy minulé éry, nevědí přesně, kam je zařadit. Od zásadního předělu vývoje naší společnosti v listopadu uplyne dvacet let, a to už začíná být zralý věk pro pohled zpět, který by nebyl zatížen přílišnou subjektivitou těch, které doba poznamenala. Editory knihy jsou Ondřej Cihlář, umělecký ředitel Cirkusu totality, a Jan Hron z Knihovny Václava Havla a kniha se prodávala společně s časopisem Respekt za sníženou cenu, nyní je k maní v knihkupectvích.